

2018-2019 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ТЕОРИЯЛЫҚ ТУР ТАПСЫРМАЛАРЫ
8 СЫНЫП

Тапсырманы орындау уақыты – 90 минут

1 - Тапсырма. Келесі анықтамаларда географиялық терминдердің атауын табыңыз. (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

1. _____ – гидросфераның негізгі бөлігі. Оның көлемі 361,26 млн. км². _____ жалпы су көлемінің 97 процентін алады. _____ солтүстік жарты шардың 61 процентін, оңтүстік жарты шардың 81 процентін алып жатыр.

2. _____ – атмосфера, гидросфера, литосфера және биосфера қабаттарының тығыз байланыстағы ортасы. Атмосфера – ауа қабаты. Гидросфера – жердің су қабаты, литосфера – жер қыртысы, биосфера – жердің тіршілік қабаты.

3. _____ – жер қабығының дүниежүзілік мұхит деңгейінен көтеріңкі ірі бөлігі. Құрлықтың жалпы Аумағы жер шарының 29 процентін алып жатыр. Оның көлемі 149,1 млн квадрат км. _____ солтүстік жарты шардың 39 процентін, оңтүстік Жарты шардың 19 процентін құрайды.

4. _____ – ауа, химиялық қоспалар мен су буынан тұратын күрделі жүйе болып табыатын жердің ауа қабаты. Ауаның 78 процентін азот, 21 процентін оттегі және 1 процентін инертті газдар алып жатыр.

5. _____ - белгілі бір жердегі ауа райының көп жылдық жай күйі. Жер шарында _____ біркелкі таралмаған. Ол _____ құрайтын географиялық жағдайлардың айырмашылығына байланысты. _____ қалыптастырушы факторларға: 1. Географиялық ендік 2. Ауа массалары 3. Жер бедері 4. Мұхиттық ықпалы жатады

2 - Тапсырма. Есепті шешіңіз. (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

Есеп 1. Квадрат пішіндес бактың пландағы ауданы 16 см², жергілікті жерде бұл бактың ауданы 6400 м². Берілген планның масштабын анықтаңыз.

Есеп 2. Егер салыстырмалы ылғалдылық 55%-ке тең, ал қанықтылық ылғалдылығы + 15 ° С температурада 12,8 г/м³ тең болса, ауаның абсолютті ылғалдылығы қанша болады.

Есеп 3. Егер 180° меридианда жергілікті уақыт 24 сағат болса, нөлдік меридианда дәл уақыт қанша болады?

Есеп 4. 25 миллион халқы бар А елінде бір жыл ішінде 880 мың адам туылып, 640 мың адам қаза тапты. Елден 40 мың адам кетіп, 25 мың адам келді. Осы ел үшін негізгі демографиялық көрсеткіштерді (өлім-жітім коэффициенті) есептеңіз?

Есеп 5. А тауының шыңында атмосфералық қысым 360 мм сынап бағанасына тең, С тауының шыңында сынап бағынасы – 180 мм. Егер олардың етегінде атмосфералық қысым қалыпты жағдайда болса, С тауы А тауынан қанша шақырымға биік орналасқан?

3- Тапсырма. Тест тапсырмалары (Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. Барлығы 30 ұпай).

1. Солтүстік Тянь-Шань қалыптасқан орогенез
А Байкал
В Каледон
С Герцин
D Киммерий
E Катархей

2. Қазақтың Ұсақ шоқысы қалыптасқан қатпарлық:
А. Альпийская
В. Каледонская
С. Мезозойская
D. Герцинская
E. Байкальская

3. Ш.Уалихановтың өмір сүрген жылдары:
А 1830-1860
В 1840-1865
С 1835-1865
D 1845-1870
E 1850-1875

4. Қазақстанның абсолюттік максимум ауа температурасы, °С
А 38
В 50
С 43
D 53
E 58

5. Қазақстанның абсолюттік минимум ауа температурасы, °С
А -37
В -67
С -57
D -62
E -47

6. Крупнейший ледник в Казахстане
А Туюксу
В Корженевского
С Шокальского
D Сатпаева
E Баянкол

7. Қазақстанның қай қорығында сирек таралған муфлон кездеседі

- A Ақсу Жабағылы
  - B Наурызым
  - C Марқакөл
  - D Қорғалжын
  - E Үстірт
8. Старейший заповедник на территории РК (с 1927 г.)
- A Барса-Кельмес
  - B Ақсу-Джабағлы
  - C Наурзумский
  - D Алматинский
  - E Западно-Алтайский
9. Орманды дала ландшафтары таралған аймақ
- A Каспийдің солтүстік-шығыс жағалуы
  - B Солтүстік Қазақстан
  - C Сарыарқаның оңтүстігі
  - D Сарысу өзенінің бассейні
  - E Шығыс Арал маңы
10. ҚР географиялық ортасының орналасқан жері
- A Астана маңы
  - B Сарысу өзенінің бастауы
  - C Мұғалжар тауларының оңтүстігі
  - D Солтүстік Арал маңы
  - E Ұлытау таулары
11. Герцин орогенезінің белсенді байқалған кезең
- A Кембрий-ордовик
  - B Карбон-пермь
  - C Силур-девон
  - D Триас-юра
  - E Бор-палеоген
12. ҚР өзендер мен уақытша су ағындарының саны:
- A 65000
  - B 50000
  - C 45000
  - D 85000
  - E 15000
13. Қазақстанның оңтүстік-шығыс тауларының орнитофауна эндемигі:
- A Безгелдек
  - B Ақбас тырна
  - C Дуадақ
  - D Ұлар
  - E Бәбісек
14. Мұғалжар таулары пайда болған орогенез:
- A Байкал
  - B Герцин
  - C Каледон

- D Киммерий
  - E Ларамий
15. Қазақстандағы ең лас өзен:
- A Іле
  - B Шу
  - C Сырдария
  - D Ертіс
  - E Орал
16. Полиметалл рудасын өндіруіге маманданған қала
- A Алга
  - B Кентау
  - C Шахтинск.
  - D Аркалык.
  - E Абай.
17. XX ғасырдың басында Қазақстанда дамыған өнеркәсіп саласы:
- A Түсті металлургия
  - B Химия.
  - C Жеңіл өнеркәсіп.
  - D Қара металлургия.
  - E Машина жасау
18. Шаруашылық салалар бойынша шетелдік инвестиция түсімі (үлесі 72%-ға дейін):
- A Мал шаруашылығы.
  - B Тамақ өнеркәсібі.
  - C Түсті металлургия
  - D Қой шаруашылығы.
  - E Жеңіл өнеркәсібі
19. Батыс Қазақстан экономикалық ауданы маманданған саласы:
- A СЭС.
  - B Химия.
  - C Тау-кен химиясы.
  - D Қара металлургия
  - E Электроэнергия
20. Шымкент қорғасын зауытының шикізат алатын кең орны
- A Туйық
  - B Байжан
  - C Шокпар
  - D Майқайың.
  - E Мырғалымсай
21. Қазақстандағы қой шаруашылығы дамыған басты ауданы
- A Орталық Қазақстан облысы
  - B Шығыс Қазақстан облысы
  - C Қарағанды облысы
  - D Павлодар облысы
  - E Батыс Қазақстан облысы

22. Қазақстандағы химия өнеркәсібінің негізгі саласы
- A альтернативті химия
  - B фармацевтика
  - C органикалық синтез химиясы
  - D отын химиясы
  - E Мұнай химиясы
23. Қазақстандағы мақта шаруашылығына бейімделген аудан:
- A Талас
  - B Ақсу
  - C Келес
  - D Ысты
  - E Ашысай.
24. Қазақстанның химия өнеркәсібінің сипаты:
- A Органикалық синтез және полимерлер химиясы
  - B Бейорганикалық байланыстар химиясы
  - C Негізгі тұздар химиясы
  - D Ацетилен және көмір химиясы
  - E Байланыстырғыш талшықтар шығару.
25. Лондон биржасындағы эталон ретінде көрме шығарылған түсті металл
- A Өскемен титаны
  - B Глубоков мысы
  - C Жезқазған мысы
  - D Өскемен магнийі
  - E Өскемен алюминийіэ
26. Қазақстандағы 2009 жылғы халық санағы көрсетті:
- A Қарттардың үлесі азайды.
  - B Халық саны 16004,8 мың адамды құрады
  - C Ерлермен салыстырғанда әйелдер үлесі төмендеді.
  - D Ең урбандалған Ақмола облысы болды.
  - E Қала халқының үлесі 65 пайызды құрады
27. ҚР жүк айналымы жөнінен алдыңғы орынды алатын көлік түрі
- A Көлдер жолы
  - B Өзен жолдары.
  - C Теміржол
  - D Әуе көлік жүйесі.
  - E Автомобиль
28. Уран қорының ең үлкен кен орны
- A Форт-Шевченко.
  - B Теңіз
  - C Инкай
  - D Талғар
  - E Алға
29. Шымкент мұнай өңдеу зауыты шикізатты қай мұнай-газ бассейндерінен алады
- A Құмкөл
  - B Амангелді

- C Қарашағанақ
- D Қашаған
- E Бозащы

30.Қазақстандағы негізі темір кен орындары

- A. Соколов-Сарыбай, Аят
- B. Атасу, Қаражал
- C. Майқайың, Бақыршақ
- D. Мырғалымсай, Қаражамбас
- E. Доссор, Теңіз

БАРЛЫҒЫ: 50 ҰПАЙ

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2018-2019 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
8 КЛАСС**

Время выполнения задания – 90 минут

Задание 1. Найдите географические термины в следующих определениях.
(2 балла за каждое правильно определение. **Итого 10 баллов**).

1. _____ является основной частью гидросферы. Его объем составляет 361,26 млн. км². _____ получает 97 процентов от общего объема воды. _____ составляет 61% от северного полушария, 81% южного полушария.

2. _____ является центром атмосферных, гидросферных, литосферных и биосферных слоев. Атмосфера - воздушный слой. Гидросфера - это водная поверхность Земли, литосфера - это кора, биосфера - земная кора.

3. _____ - большая часть земной коры, находящаяся над уровнем мирового океана. Общая площадь земли составляет 29 процентов земного шара. Его размер составляет 149,1 миллиона квадратных километров. _____ составляет 39% от северного полушария и 19% южного полушария.

4. _____ слой воздуха, химических добавок и водяного пара, который представляет собой сложную систему.

5. _____ долгосрочное состояние погоды в определенном месте. _____ в мире распределяется неравномерно. Это зависит от географического положения _____. Формирующие факторы: 1. Географическая широта 2. Воздушные массы 3. Землетрясение 4. Океанское влияние

Задание 2. Решите следующие задачи (за каждый правильный ответ – по 2 балла.
Итого 10 баллов).

Задача 1. На плане сад квадратной формы имеет площадь 16 см², на местности этот сад имеет площадь 6400 м². Определите масштаб данного плана.

Задача 2. Определите абсолютную влажность воздуха, если относительная влажность равна 55%, а влажность насыщения при температуре +15°C составляет 12,8 г/м³.

Задача 3. Определите точное время на нулевом меридиане, если на 180° меридиане по местному времени 24 часа.

Задача 4. В стране А с населением 25 млн.чел в течение года родилось 880 тыс. и умерло 640 тыс.человек. Выехало из страны 40 тыс, въехало 25 тыс.чел. Рассчитайте основные демографические показатели (коэффициент смертности) для этой страны?

Задача 5. На вершине горы А атмосферное давление составляет 360 мм рт. ст., на вершине горы С – 180 мм рт.ст.. На сколько километров гора С выше горы А, если атмосферное давление у их подножья нормальное?

Задание 3. Тестовые задания (1 балл за правильный ответ. **Итого 30 баллов**).

1. В какой орогенез сформировался Северный Тянь-Шань
А Байкальский
В Каледонский
С Герцинский
D Киммерийский
E Альпийский

2. В какую складчатость сформировалась западная часть Казахского
А Мелкосопочника
В Альпийская
С Каледонская
D Мезозойская
E Герцинская
Байкальская

3. Годы жизни Ч.Ч. Валиханова
А 1830-1860
В 1840-1865
С 1835-1865
D 1845-1870
E 1850-1875

4. Абсолютный максимум температуры воздуха в Казахстане, °С
А 38
В 50
С 43
D 53
E 58

5. Абсолютный минимум температуры воздуха в Казахстане, °С
А -37
В -67
С -57
D -62
E -47

6. Крупнейший ледник в Казахстане
А Туюксу
В Корженевского
С Шокальского
D Сатпаева
E Баянкол

7. В каком заповеднике обитают редкие копытные - муфлоны
А Аксу-Джабаглы

- В Наурузумский
- С Маркакольский
- Д Кургальджинский
- Е Устюртский

8. Старейший заповедник на территории РК (с 1927 г.)

- А Барса-Кельмес
- В Аксу-Джабаглы
- С Наурузумский
- Д Алматинский
- Е Западно-Алтайский

9. Район распространения лесостепных ландшафтов

- А Северо-восточное побережье Каспия
- В Восточное Приаралье
- С Юг Казахского мелкосопочника
- Д Бассейн р. Сарысу
- Е Северный Казахстан

10. Местонахождение географического центра РК

- А Окрестности Астаны
- В Горы Улытау
- С Южная оконечность Мугоджар
- Д Север Приаралья
- Е Верховья р. Сарысу

11. Периоды наиболее активного проявления герцинского орогенеза

- А Кембрий-ордовик
- В Триас-юра
- С Силур-девон
- Д Карбон-пермь
- Е Мел-палеоген

12. Сколько число рек и временных водотоков в РК

- А 65000
- В 05000
- С 45000
- Д 85000
- Е 15000

13. Эндемик орнитофауны гор юго-восточного Казахстана

- А Стрепет
- В Улар
- С Дрофа
- Д Журавль-красавка
- Е Удод

14. В какой орогенез образованы Мугоджары

- А Байкальский
- В Каледонский
- С Герцинский

- D Киммерийский
- E Ларамийский

15. Наиболее загрязненная река в Казахстане

- A Или
- B Сырдарья
- C Чу
- D Иртыш
- E Урал

16. Город, формирование которого связано с добычей полиметаллических руд:

- A Кентау.
- B Алга.
- C Шахтинск.
- D Аркалык.
- E Абай.

17. Отрасли, получившие развитие в Казахстане в начале XX века:

- A Машиностроение.
- B Химическая.
- C Цветная металлургия.
- D Черная металлургия.
- E Агро промышленность.

18. Отрасли, где большие объемы иностранных инвестиций:

- A Черная металлургия.
- B Цветная металлургия.
- C Пищевая промышленность.
- D Химическая промышленность.
- E Растениеводство.

19. Специализация Западного экономического района:

- A СЭС.
- B Электроэнергия.
- C Цветная металлургия.
- D Легкая.
- E Химическая.

20. Шымкентский свинцовый завод использует руды месторождений:

- A Туюк.
- B Миргалымсайское.
- C Шокпарское.
- D Майкаинское.
- E Байжанское.

21. Главные районы овцеводства Казахстана

- A Центральный Казахстан
- B Карагандинская область
- C Восточный Казахстан
- D Северо-Казахстанская область

- Е Северный Казахстан
22. Основной состав химического производства Казахстана
- А альтернативная химия
  - В фармацевтическая
  - С химия органического синтеза
  - Д топливная химия
  - Е нефтехимическая
23. Хлопкосоющие районы Республики Казахстан:
- А Келесский.
  - В Аксуский
  - С Таласский
  - Д Иссыкский.
  - Е Ащысайский.
24. Химическая промышленность Казахстана представлена:
- А Химией основных солей.
  - В Химией неорганических соединений.
  - С Химией органического синтеза и полимеров.
  - Д Химией угля и ацетилена.
  - Е Химией соединительных тканей.
25. В качестве эталонов на Лондонской бирже цветных металлов являются:
- А Усть-Каменогорский титан.
  - В Жезказганская медь.
  - С Глубоковская медь.
  - Д Усть-Каменогорский магний.
  - Е Усть-Каменогорский алюминий.
26. Итоги переписи населения Казахстана в 2009 году показали, что:
- А Уменьшилась доля людей пожилого возраста.
  - В Доля женского населения снизилась относительно мужского.
  - С Численность населения составила 16004,8 тыс. человек.
  - Д Самой урбанизированной явилась Акмолинская область.
  - Е Доля городского населения составила 65%.
27. Виды транспорта, занимающие ведущие места в грузообороте РК:
- А Железнодорожный.
  - В Речной.
  - С Озерный.
  - Д Воздушный.
  - Е Речной.
28. Крупнейшие месторождения урана:
- А Инкай.
  - В Тенгиз.
  - С Форт-Шевченко.
  - Д Талгар.
  - Е Алга.

29. Из какого нефтяного бассейна получает сырье Шымкентский нефтеперерабатывающий завод:
- A Кумкольского.
  - B Амангельдинского.
  - C Актауского.
  - D Мангистауского.
  - E Бузачинского.

30. Основные месторождения железной руды в Казахстане

- A. Соколов-Сарыбай, Аят
- B. Атасу, Каражал
- C. Майкайын, Бақыршак
- D. Миргалымсай, Каражамбас
- E. Доссор, Тениз

ИТОГО 50 баллов